

Asia: VN/29126/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi valtioneuvoston asetuksiksi (teollisuuspäästädirektiivi)

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne hallituksen esitysluonnoksesta ja asetuseronnoksista lausuntokoosteen laatimista varten

Komissio valmisteli direktiivin päivityksen ennen kuin EU:ssa sääntelyn keventäminen sekä luvituksen sujuvoittaminen sekä samalla eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyvyyn parantaminen nousivat keskiöön. Direktiivipäivitys tuo lisää yksityiskohtaista sääntelyä ja hallinnollista taakkaa yrityksille. Tästä näkökulmasta täytäntöönpanossa on erityisesti kiinnitettävä huomioita siihen, että kansallista lisäsääntelyä vältetään hallitusohjelman mukaisesti. ET esittää tässä lausunnossa yksityiskohtaisesti ne lukuisat kohdat, joissa esitetty kansallinen ylisääntely aiheuttaa merkittävää ylimääräistä taakkaa sekä toiminnanharjoittajille että lupaviranomaiselle.

Omnibus-ehdotus

Komissio julkaisi Ympäristö-Omnibus-ehdotuksen joulukuussa 2025, jossa esitettiin muutoksia IED:n päivitettyihin artikloihin. Komissio ehdottaa pakollisen ympäristönhallintajärjestelmän sisältövaatimusten karsimista kemikaali-inventaarion ja siirtymäsuunnitelman osalta. Ehdotuksella selvennettäisiin sitä, että järjestelmä voisi olla yritysکوhtaisten laitosten järjestelmien sijaan. Lisäksi järjestelmän auditointivaatimus poistettaisiin sekä järjestelmän käyttööntoon liittyvä aikataulu pidennettäisiin määräajasta 1.7.2027 kolmella vuodella määräaikaan 1.7.2030.

Päivitetty IE-direktiivi tulee täytäntöönpanna jäsenvaltioissa 1.7.2026 mennessä. Tämän vuoksi Omnibus-ehdotukset aiheuttavat aikataulullisen haasteen kansalliseen lainsäädäntötyöhön. Omnibus-ehdotuksia ei ole huomioitu esityksessä. Valmisteva ministeriö on todennut, että ne voidaan huomioida Omnibus-ehdotusten käsittelyvaiheesta ja lopputuloksen todennäköisyydestä ennen hallituksen esityksen antamista eduskunnalle tai jopa eduskuntakäsittelyn aikana.

ET kantaa huolta siitä, että kansallisesti täytäntöönpantaisiin lainsäädäntöä, jonka tervetullut keventäminen on käsittelyssä EU:ssa. ET katsoo, että tässä tilanteessa kansallisessa lainsäädännössä tulisi huomioida Omnibus-ehdotukset täysimääräisesti. Erityisesti ympäristöjärjestelmän osalta aikataulu luo epävarmuutta toiminnanharjoittajalle; vuoden 2027 kesään mennessä noudatettavat vaatimukset tulevat nopeasti ja aiheuttavat tarpeetonta työtä sekä toiminnanharjoittajille että ympäristöjärjestelmän auditoijille. ET näkee siirtymäsuunnitelman poistamisen hyvin todennäköisesti hyväksyttäväksi muutokseksi. Jos Omnibus-ehdotus huomioitaisiin tässä hallituksen esityksessä, niin kansallista lainsäädäntöä ei enää välttämättä olisi tarpeen muuttaa hyväksytyt Omnibus-sääntelyn johdosta. Tämä on perusteltua erityisesti ajatellen parlamenttikauden vaihtumisen ajankohtaa ja siihen liittyviä rajoituksia lakiesitysten käsittelyssä.

Mikäli Omnibus-sääntely hyväksyttäisiin ehdotuksesta poiketen, niin ET katsoo toiminnanharjoittajien kannalta paremmaksi vaihtoehdoksi sen, että kansallista lainsäädäntöä täydennetään tällöin tarvittavin osin huomioiden riittävät siirtymäajat toiminnanharjoittajille.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 5–67 § sekä niiden perusteluihin

Ilmastonmuutoksen torjunta osana BAT:a (YSL 5 ja 53 §)

Esityksen mukaan ympäristönsuojelulain (YSL) 5 §:ssä olevaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) määritelmään sisällytettäisiin ilmastonmuutoksen torjunta. Toimenpiteet ilmastonmuutoksen torjumiseksi lisättäisiin lain 53 §:n mukaisesti BAT:n arviointiperusteisiin.

Päivitetyt IE-direktiivin BAT:n määritelmässä on mainittu ”ilmaston suojeleminen” ja liitteen III mukaisessa BAT:n määrittelyperusteissa ”hiilestä irtautuminen”. Direktiivin täytäntöönpanon vuoksi ET ymmärtää lain muutostarpeita. ET pitää kuitenkin välttämättömänä, että sääntely kohdistuu ainoastaan direktiivilaitoksiin. YSL:n 5 ja 53 § ovat lain yleisiä säännöksiä ja siten IED:n täytäntöönpano tehtäisiin direktiivin edellyttämää täytäntöönpanoa kattavampana. Huomionarvoista on, että 53 §:n perusteluissa on todettu, että säännöstä sovelletaan lähinnä tapauskohtaisessa parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa, kun pääsääntöisesti arviointi määritellään toimialakohtaisesti. ET katsoo, että tämä johtaisi siihen, että ilmastonmuutokskysymys tulee tarkasteltavaksi juuri muissa kuin IED:n soveltamisalan toiminnoissa. Lain nykyisenkin 8 §:n mukaan kaikissa luvan- ja ilmoituksenvaraisissa sekä rekisteröitävässä toiminnassa on käytettävä BAT:a.

Yleisesti ET pitää epätarkoituksenmukaisena ilmastonmuutoksen torjunnan sisällyttämistä aiempaa vahvemmin YSL:n sääntelyn piiriin. Tällä hetkellä ilmastonmuutos on mainittu YSL:ssä ainoastaan hyvin laajassa lain tarkoitusta kuvaavassa 1 §:ssä yhdessä muiden yleisten tavoitteiden, kuten kestävä kehityksen tukemisen kanssa. Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyy useita säädöskokonaisuuksia, ja siksi YSL:n käyttäminen ilmasto-ohjauksessa tuo päällekkäisyyttä ja monimutkaisuutta sääntelyyn.

Pilaantumisen estäminen ennakkovalvottavissa toiminnoissa (YSL 8 §)

Ehdotuksella lisättäisiin luvan- ja ilmoituksenvaraisia sekä rekisteröitäviä toimintoja koskevia vaatimuksia lain 8 §:ään. Nykyisen energiankäytön tehokkuuden lisäksi myös materiaalien ja veden käytön tulisi olla tehokasta. Uutena vaatimuksena olisi myös uusiutuvan energian hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan.

Päivitetty IE-direktiivi sisältää uudet vaatimukset, joten lain muuttaminen on perusteltua. Tältäkin osin ET edellyttää, että IED:n täytäntöönpanoon liittyvät vaatimukset kohdistetaan direktiivilaitoksiin ja siten täytäntöönpano laajemmin sovellettavassa 8 §:ssä ei ole tarkoituksenmukaista. ET näkee hyvänä, että pykälän perusteluissa on tuotu esille se, että tehokkuusvaatimukset eivät tarkoita mahdollisuutta rajoittaa toimintaa tai energiantuotantoa. Uusiutuvaa energiaa koskeva vaatimus on täysin uudentyyppien YSL:n säännös. ET näkee vaatimuksen ylipäättään ongelmallisena ajatellen sekä laitoksen itse tuottamaa että hankittua energiaa. Myös pykälän perusteluissa vaatimuksen ongelmallisuus näyttää olevan tunnistettu ja todettu se, ettei säännös mahdollista suorien velvoitteiden asettamista, vaan toimisi ”kannusteena”.

BAT:n arviointi (53 §)

Yleisiin BAT:n arviointiperusteisiin lisättäisiin useita kohtia. Lisäykset liittyvät erityistä huolta aiheuttaviin aineisiin, veden kulutukseen, ympäristötehokkuuden parantamiseen, raaka-aineiden ja veden uudelleenkäyttömahdollisuuksiin, ilmastonmuutoksen torjuntatoimenpiteisiin, luonnonmonimuotoisuuden turvaamiseen sekä digitaalisten ratkaisujen kehitykseen. Pykälän perusteluiden mukaan muutoksilla täytäntöönpanontaisiin IED:n liitteeseen III tehdyt muutokset.

Päivitetty IED:n liite III sisältää ehdotetut lisäykset, mutta tältäkin osin muutokset on ET:n näkemyksen mukaan kohdistettava direktiivilaitoksiin. Kuten jo edellä on lausuttu, on jopa todennäköistä, että pykälän mukaista arviointia käytetään erityisesti muihin kuin IED:n toimialoihin tapauskohtaisen arvioinnin myötä.

Jo aiemmin todetusti ET pitää epätarkoituksenmukaisena ilmastonmuutoksen torjunnan sisällyttämistä aiempaa vahvemmin YSL:n sääntelyn piiriin. Luonnonmonimuotoisuuden turvaamien ympäristöluvituksen yhteydessä on myös hyvin ongelmallinen ja on omiaan aiheuttaa epäselvyyttä eri säädösten soveltamisessa. ET esittää, että perusteluihin avattaisiin sitä, että ympäristöluvassa ei voida antaa suoraan lupamääräyksiä luontokysymyksiin.

Seuranta- ja tarkkailumääräykset (62 §)

Esityksen mukaan direktiivilaitoksen ympäristöluvassa olisi annettava tarpeelliset määräykset ympäristöjärjestelmän mukaisten tavoitteiden saavuttamisen seurannasta. Myös tältä osin muutos perustuu direktiiviin. ET kuitenkin pitää säännöstä epätarkoituksenmukaisena, sillä ympäristöhallintajärjestelmän tavoitteet ovat toiminnanharjoittajan itseasettamia ja niitä voidaan myös päivittää toiminnanharjoittajan aloitteesta. ET toivoo, että tältä osin esityksen perusteissa avataan tarkemmin sitä, että seurantamääräykset eivät voi tarkoittaa yksityiskohtaisia vaatimuksia ja eivätkä ne saa rajoittaa mahdollisuutta päivittää järjestelmää.

Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä (67 §)

Ehdotukseen lisättäisiin uusi säännös: ”Asetettaessa direktiivilaitoksen lupamääräyksiä 75 §:n 2 momentin mukaisesti on varmistettava, että ympäristön pilaantuminen ehkäistään vähintään yhtä tehokkaasti kuin käsiteltäessä jätevedet erillisessä jätevedenpuhdistamossa [...]”. Perustelujen mukaan erillisellä jätevedenpuhdistamolla tarkoitettaisiin muuta kuin yhdyskuntajätevedenpuhdistamoa tai teollisuuslaitosten yhteispuhdistamoa.

ET:n käsityksen mukaan säännöksellä tarkoitetaan sitä, että ulkopuolisen puhdistamon kautta vesistöön joutuvat päästöt eivät saisi ylittää päästöjä, joille on oman toimialan BAT-päätelmissä suoria vesistöpäästöjä koskevat päästötasot. ET katsoo, että säännös vastaa direktiivin ajatusta, mutta on käytännössä mahdoton kirjaimellisesti noudattaa. Säännös tarkoittaisi sitä, että toiminnanharjoittajan pitäisi olla tietoinen toisen toiminnanharjoittajan hallinnassa olevan jätevedenpuhdistamon päästöistä ja tehokkuudesta sekä siitä, miltä osin puhdistamolle johdettavat oman laitoksen jätevedet vaikuttavat vesistöön johdettaviin päästöihin osana koko jätevesivirtaa. Tyypillisesti teollisuuslaitosten jätevedet johdetaan kunnalliseen viemärijärjestelmään, jossa ne sekoittuvat muut jäteveden kanssa. ET esittää, että perusteluissa kuvataan tarkemmin säännöksen vaatimusta käytännössä siten, että nykyinen käytäntö, teollisuusjätevesisopimus, olisi riittävä jäteveden laadun varmistamiseen. Huomionarvoista on, että ympäristönsuojeluasetukseen (12 §) lisättäisiin vaatimus jätevedenpuhdistamon toiminnanharjoittajan kuulemisesta. Tämä osaltaan turvaa direktiivin sääntelyn toteutumista.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 72–82 a § sekä niiden perusteluihin (7 luku Direktiivilaitoksen lupaharkinta)

Ympäristötehokkuus (72 ja 75 §)

Uusia määritelmiä annettaisiin erikseen ympäristötehokkuudelle, ympäristötehokkuuden raja-arvolle, viitteelliselle ympäristötehokkuuden arvolla, ympäristötehokkuuden vaihteluvälille sekä vertailuarvolle. Lain 72 ja 75 §:n ja niiden perusteluiden mukaan luvassa olisi asetettava sitovat ympäristötehokkuuden vaihteluvälit. Lisäksi tulisi asettaa sitova raja-arvo veden käytölle ja kulutukselle sekä ei-sitovat viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot materiaali- ja energiatehokkuudelle ja syntyvälle jätteelle. Vertailuarvo puolestaan tarkoittaisi viitteellistä vaihteluväliä, jota käytetään vertailukohtana ympäristöjärjestelmässä.

ET katsoo, että ympäristötehokkuussäätely on kokonaisuutena vaikeaselkoinen, kuten myös vastaava direktiivisäätely. Sitovan vaihteluvälin määrittäminen vähimmäisvaatimuksen sijaan olisi uusi menettely ja sen tavoite ei selviä lain perusteluista. Myös viitteellisen ympäristötehokkuusarvon merkitys lupamääräyksenä jää epäselväksi, ja käyttötarkoitus vaikuttaa päällekkäiseltä vertailuarvon kanssa.

ET katsoo, että ympäristötehokkuuden kaikki arvot; vaihteluvälit, raja-arvot, viitteelliset arvot sekä vertailuarvot on sidottava laitoksen normaaleihin toimintaolosuhteisiin. Tämä tulee näkyä niin 72 §:n määritelmissä kuin 75 §:n lupaharkintaa koskevissa säännöksessä. Ympäristötehokkuuden arvot voivat olla poikkeavat erilaisissa väliaikaisissa tilanteissa, ja tällaisten tilanteiden vaikutus keskiarvoihin voi olla merkittävä. Esimerkiksi jätettä voi syntyä poikkeuksellisia määriä erilaisissa kertaluonteisissa tilanteissa.

Esityksen mukaan veden käytölle ja kulutukselle on ympäristöluvassa määrättävä ympäristötehokkuuden raja-arvot. ET katsoo, että raja-arvo tulee määrätä direktiivin mukaisesti ”veden käyttöön liittyen”. Esityksen sanamuoto tiukentaa direktiivin tarkoitusta ja kaventaa mahdollisuutta lupamääräysten tarkoituksenmukaiseen muotoiluun.

Energian ja materiaalien käytön tehokkuutta koskevat määräykset (74 §)

Voimassaolevassa laissa 74 § koskee kokonaisuudessaan ainoastaan energian käytön tehokkuutta. Erillinen pykälä on perusteltu ja selkeä, koska laissa ei ole yksilöidysti muita pykälä ympäristötehokkuudelle.

Esityksellä lakiin tuotavaan ympäristötehokkuuden määritelmään (72 §) sisältyy materiaaleihin, veteen, energiaan sekä jätteen syntyyn liittyvä tehokkuus, ja lain 75 §:ään tuodaan yksityiskohtaiset

säännökset siitä, miten nämä ympäristötehokkuusvaatimukset tulee asettaa luvassa. Lisäksi nykyistä 74 §:ää laajennetaan koskemaan energian käytön lisäksi materiaalien käyttöä. ET katsoo, että sääntelystä muodostuu tältä osin epäjohdonmukainen. ET ehdottaa, että lain jatkovalmistelussa tarkastellaan mahdollisuutta säätää ympäristötehokkuutta koskevista määräyksistä kootummin.

Erityisesti ET nostaa esille sen, että 74 ja 75 §:n näyttävät olevat päällekkäisiä ja osin ristiriitaisia. 74 §:n mukaan: ”Määräysten on oltava teknisesti, taloudellisesti ja tuotannollisesti toteuttamiskelpoisia ja ne voivat koskea: [...] energian ja materiaalien käytön tehokkuutta koskevia vaihteluvälejä ja viitteellisiä ympäristötehokkuuden arvoja [...]”, kun taas 75 §:n sanamuoto kuuluu: ”Ympäristöluvassa on määrättävä ympäristötehokkuuden vaihteluvälit siten, että [...]. Energian ja materiaalin kulutukselle ja uudelleenkäytölle sekä syntyvän jätteen määrälle on ympäristöluvassa määrättävä viitteelliset ympäristötehokkuuden arvot niin, että [...]”.

Lain 74 §:ää laajentaminen koskemaan materiaalien käyttöä vaikuttaa kansalliselta lisäykseltä. Direktiivissä ei säädetä esim. siitä, että määräyksiä on tarvittaessa annettava materiaalien käytön tehokkuuden parantamisesta, materiaalien käytön tehokkuuden seurannasta tunnuslukujen avulla tai materiaalitehokkuuden kehittymistä koskevien tietojen toimittamisesta. ET katsoo, että materiaalitehokkuutta koskevan sääntelyn laajentaminen direktiivin edellyttämästä tasosta ei ole tarpeen.

ET näkee virheellisenä sen, että 74 §:n mukaan lupamääräykset voisivat koskea myös ympäristötehokkuuden vertailuarvoja. Nämä vertailuarvot ovat määritelmänsäkin (72 §) mukaan tarkoitettu käytettäväksi vertailukohtana ympäristöjärjestelmässä. ET esittää tämän kohdan poistamista ehdotuksesta.

Teknisenä huomiona ET toteaa, että 74 §:n 2 momentin 4) kohdassa näyttäisi olevan viittausvirhe. Tässä lainkohdassa viitataan 75 §:n 2 momentin mukaisiin energian ja materiaalien käytön vaihteluväleihin. Näistä säädetään 75 §:n 4 momentissa.

Ympäristöjärjestelmä (74 a, 74 § ja 74 c §)

Ympäristöjärjestelmävaatimus on uusi. ET pyytää kiinnittämään huomioita siihen, että valmistelun aikana kansallisesti on ollut laaja yhteisymmärrys siitä, että järjestelmän ei tarvitse olla laitokohtainen, kunhan järjestelmä kattaa direktiivilaitoksen toiminnan. Tällöin siis yrityskohtaiset tai yrityksen tiettyyn toimintaan (esim. kaukolämmön tuotanto) suunnattu järjestelmä olisi hyväksyttävä. Tämä käytäntö on todettu perusteluiden taloudellisia vaikutuksia kuvaavassa osiossa, ja vaikutusten arvioinnista on tulkittavissa, että direktiivinkään myötä ei synny vaatimusta laitostason järjestelmien käyttöönottoon. ET esittää, että selkeyden vuoksi tulkinta lisätään ympäristöjärjestelmää koskevaan pykälään (74 a §) tai sitä koskevaan säännöskohtaiseen perusteluun.

ET näkemyksen mukaan esityksen 74 a § ei kaikin osin vastaa direktiivin vaatimuksia. Direktiivin mukaan järjestelmän tulee sisältää tavoitteet ja toimenpiteet, joilla ”optimoidaan (eng. optimise) resurssien ja energian käyttöä ja veden uudelleenkäyttöä”. Esityksessä mukaan vastaava kohta kuuluu ”tehostetaan materiaalien, veden ja energian käyttöä sekä veden uudelleenkäyttöä”. ET esittää optimointi-sanan käyttöä myös kansallisessa lainsäädännössä, mikä mahdollistaisi laajemman näkökulman huomioimisen.

Direktiivi edellyttää BAT-päätelmien vertailuarvojen (benchmarks) huomioonottamista (eng. take into account) tärkeimpiin ympäristönäkökohtiin liittyvien tavoitteiden ja tehokkuusindikaattorien asettamisessa. Esityksen sanamuodon mukaan päätelmissä asetetut vertailuarvot olisi sisällytettävä sellaisenaan järjestelmään. ET esittää, että tältäkin osin direktiivi täytäntöönpannaan täsmällisesti.

Direktiivin mukaan ympäristöjärjestelmän yksityiskohtaisuuden on vastattava laitoksen luonnetta, laajuutta ja monimutkaisuutta sekä sen mahdollisten ympäristövaikutusten laajuutta. Esityksen mukaan tätä ei täytäntöönpantaisi säännöksessä, vaan ainoastaan säännökohtaisessa perustelussa. ET pitää ratkaisua hyväksyttävänä.

Päästöjä koskevat raja-arvot (75 ja 77 §)

ET katsoo, että päästöjä koskevien raja-arvojen asettamiseen esitetty muutos on yksi keskeisimmistä muutoksista lakiin. Päästörajojen asettaminen tulisi jatkossa tehdä alle olevien lainkohtien mukaan:

Esityksen 75 §:n 2 momentti: ”Päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat mahdolliset päästöraja-arvot siten, että päästörajoja määrättäessä otetaan huomioon päätelmien päästötasojen koko vaihteluväli ja varmistetaan, että päätelmien päästötasoja ei ylitetä laitoksen normaaleissa toimintaolosuhteissa.”

Esityksen 77 §:n 1 momentti: ”Edellä 75 §:n 2 momentin nojalla määrättävien päästöjen raja-arvojen asettamista varten toiminnanharjoittajan on arvioitava mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisin lukuarvo ja arvioitava tiukin mahdollinen päästötaso, joka laitoksessa voidaan saavuttaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita käyttämällä. Edellä esitetyissä arvioissa toiminnanharjoittaja voi ottaa huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena. Toiminnanharjoittajan on esitettävä arviot päästöraja-arvojen asettamista koskevan hakemuksen liitteinä.”

ET katsoo, että kokonaisuudesta muodostuu direktiivin tarkoittamaa raja-arvojen asettamista huomattavasti tiukempi. Erityisesti näiltä osin ehdotus poikkeaa direktiivistä:

- ehdotuksen 75 §:n sanamuotoa ”tiukimmat mahdolliset raja-arvot” vastaa englanninkielisessä direktiivissä sanamuoto ”the strictest achievable emission limit values”
- ehdotuksen 77 §:n sanamuotoa ”raja-arvojen asettamista varten toiminnanharjoittajan on arvioitava” vastaa englanninkielisessä direktiivissä sanamuoto ” the emission limit values shall be based on an assessment by the operator”
- ehdotuksen 77 §:n sanamuotoa ”mahdollisuus saavuttaa päästötasojen vaihteluvälin alhaisin lukuarvo ja arvioitava tiukin mahdollinen päästötaso” vastaa englanninkielisessä direktiivissä sanamuoto ”analysing the feasibility of meeting the strictest end of the BAT-AEL range”
- ehdotuksen 77 §:n sanamuotoa ”Edellä esitetyissä arvioissa toiminnanharjoittaja voi ottaa huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena.” vastaa englanninkielisessä direktiivissä sanamuoto ”demonstrating the best overall performance [...] having regard to possible cross-media effects”

On huomionarvoista, että direktiivi korostaa rajojen asettamista toiminnanharjoittajan arvioon perustuen. Direktiivin sanat ”achievable” ja ”feasibility” painottavat teknis-taloudellista päästötasoa. Direktiivin sanat ”best overall performance” ja cross-media effects” sallivat myös kattavamman tarkastelun kuin ainoastaan ympäristövaikutusten kokonaisuuden. ET edellyttää, että kansallinen lainsäädäntö seuraa tarkemmin direktiivin ajatusta.

Päästörajoja lievemmat raja-arvot (78 §)

Esityksen mukaan ”Lievempien päästöraja-arvojen edellytykset on arvioitava uudelleen, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n perusteella tai kun lupaa muutetaan 89 §:n perusteella lukuun ottamatta yksinomaan 59 §:ssä tarkoitetun vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttamista koskien”. Lisäksi lievemmat päästöraja-arvot on arvioitava uudelleen viimeistään neljän vuoden välein.

ET huomauttaa, että esitys ei vastaa direktiiviä. Direktiivin mukaan uudelleen arviointi on tehtävä neljän vuoden välein tai osana 21 artiklan mukaista arviointia. Direktiivin artikla 21 käsittää luvan tarkistamisen uusien BAT-päätelmien johdosta (artikla 21.3) sekä hyvin rajatuissa muissa tilanteissa, kuten ennakoimattomien päästöjen tai ympäristölaatumien johdosta (artikla 21.5). Kansallinen 89 § koskee myös toiminnanharjoittajan aloitteesta tehtäviä muita kuin olennaisia muutoksia.

ET esittää, että säännös kirjoitetaan direktiivin mukaisena siten, että uudelleen arviointi tehdään, kun lupa tarkistetaan 80 ja 81 §:n tai 89 §:n 2. momentin 1) tai 2) kohdan perusteella. ET katsoo, että kun lievemmat raja-arvot on joka tapauksessa uudelleen arvioitava neljän vuoden välein, ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa uudelleenarviointivelvoitetta kansallisesti.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 85 a–85 c § sekä niiden perusteluihin (tietopalvelut)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 110 a–110 e § sekä niiden perusteluihin (direktiivieläinsuojat)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 123–212 § sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykälään 232 b § ja siirtymäsäännöksiin sekä niiden perusteluihin

Esityksen siirtymäsäännöksen mukaan olemassa oleviin laitoksiin sovellettaisiin useita uusia säännöksiä viimeistään 1.9.2036. Nämä säännökset koskevat seuranta- ja tarkkailumääräyksiä (62.2 §), viemäriin johdettavien jätevesien raja-arvoja (67.2 §), päästörajoja ja niiden asettamistapaa (75.2 ja 77.1 §) sekä lievempiä päästörajoja (78.2-6 §). Näitä säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin aiemmin, jos laitoksen lupaa muutetaan toiminnan olennaista muutosta koskevan 29 §:n perusteella, uusien päätelmien vuoksi 81 §:n perusteella tai 89 §:n perusteella lukuun ottamatta yksinomaan vakuutta koskevaa muutosta.

ET huomauttaa, että esityksen mukainen siirtymäsäännös ei vastaa direktiiviä. Direktiivin mukaan uusien pykälien vaatimuksia sovelletaan uusien BAT-päätelmien vuoksi. Tämän lisäksi vain tietyt lupamuutokset voivat laukaista soveltamisen. Direktiivin mukaan nämä lupamuutostilanteet koskevat olennaista muutosta (artikla 20.2) tai luvan muutosta ennakoimattomien päästöjen tai ympäristölaatunormien johdosta (artikla 21.5). Direktiivin mukaan siis toiminnanharjoittajan aloitteesta tehtävät muut kuin olennaiset muutokset eivät laukaise näitä uusia vaatimuksia. Lisäksi direktiivin mukaan päästörajoja ja niiden asettamistapaa koskeva säännös (artikla 15.3) tulee sovellettavaksi ainoastaan, kun lupaa muutetaan ennakoimattomien päästöjen tai ympäristölaatunormien johdosta (artikla 21.5) – ei siis edes olennaisen muutoksen vuoksi.

ET esittää, että siirtymäsäännös kirjoitetaan direktiivin mukaisena: 1) päästörajoja ja niiden asettamistapaa (75.2 ja 77.1. §) koskevia uusia säännöksiä noudatetaan, jos lupaa muutetaan 81 §:n tai 89 §:n 2. momentin 1) tai 2) kohdan perusteella ja 2) muita esityksessä mainittuja uusia säännöksiä noudatetaan, jos lupaa muutetaan 29 §:n, 81 §:n tai 89 §:n 2. momentin 1) tai 2) kohdan perusteella

Päästörajojen asettamisen periaatteet muuttuvat esityksen myötä perusteellisesti. BAT-päätelmät tullaan jatkossa laatimaan direktiivin uudet säännökset ja uusi ohjeistus huomioiden. ET katsoo, että on sekä direktiivin mukaista että tarkoituksenmukaista soveltaa uusia päästörajojen asettamisperiaatteita vasta kun uudet BAT-päätelmät on laadittu. Mikäli päästörajojen tarkistamista tehdään ennen uusien BAT-päätelmien julkaisemista, joudutaan vastaavaan päästörajatarkasteluun uudestaan, kun uudet päätelmät joka tapauksessa sisällytetään lupaan. On huomionarvoista, että 89 §:n luvan muuttaminen voi koskea asioita, jotka lupakokonaisuuteen nähden ovat hyvin vähäisiä ja

joilla ei ole merkitystä päästöihin. Asialla on merkitystä toiminnanharjoittajille, joilla on tarve hakea luvan muutosta ennen uusien BAT-päätelmien julkaisemista tai ennen perälautaa (1.9.2036).

Kommenttinne vaikutusarviointeihin (HE-luonnoksen luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

ET katsoo, että vaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota LVV:n lisääntyvään työkuormaan voimakkaammin huomioiden soveltamisalaan tulevat lisäykset, uudet direktiivin vaatimukset sekä esityksen mukainen kansallinen lisäsääntely.

Muut kommenttinne hallituksen esityksen yleisperusteluihin (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen ehdotettuihin muutoksiin

-

Kommenttinne ehdotettuihin muihin asetusmuutoksiin: valtioneuvoston asetus suurten polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta, valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta ja valtioneuvoston asetus titaanidioksidia tuottavien laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista

-

Menettely niiden kunnan ilmoitusmenettelyssä olevien eläinsuojien osalta, jotka jatkossa kuuluisivat teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan: hallituksen esitysluonnoksessa on esitetty, kyseiset eläinsuojat siirtyisivät valtion lupamenettelyn piiriin, jolloin menettely olisi yhdenmukainen kaikille teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalassa oleville eläinsuojille. Vaihtoehtoisena ratkaisuna voisi olla kyseisten eläinsuojien jääminen kunnan ilmoitusmenettelyn piiriin tai kaikkien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien eläinsuojien siirtäminen valtion ilmoitusmenettelyn piiriin. Mikä olisi teidän kantanne asiaan ja perustelut kannallenne?

-

Lettojärvi Heidi
Energiateollisuus ry